

FENNO-UGRIA

Hõimu-büroo

Tallinnas, 8.veebruariil 1936.

TALLINN

Lai t. 1 tel. 437-74

167.

Nr. ....

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADEMIÁ KÖNYVTÁRA
47-11/139

Soome-Ugri Kultuurkongressi Ettevalmistavale

Soome-Ugri Kultuurtoimkonnale Ungaris.

10. jaanuaril s.a. oli meil au saada Ungari Toimkonnale kongressi kava ja harrastusringide nimestik, paludes Teie lugupeetud Toimkonna ettepanekuid kongressi aja ja kava kohta hiljemalt 1. veebruariks 1936.

Soome toimkonnalt on vastus juba saabunud ning sealt poolt ollakse meie kavaga päri. Kuna kõige lähemas tulevikus kavatsetakse asuda kongressi kutsete ja üldkava trükkimisele, vajaksime tungivalt Teie lõpliku nõusoleku avaldust.

Praegu saabus dr. Virányi kiri, mille eest tõsist tänu avaldada viibimata vastame järgmist:

Korteri- ja toidukulude kohta loodame võivat anda üksikasjalisi teateid tuleva nädala esimesel poolel. Sõidutehnilised küsimused lahendaksime koos hr. R.Krausega, kes kuuldavasti lähemal ajal tuleb Tallinna, eelseisva ungari rahvakunstinäitusega ühenduses. Hr. dr. Virányi esinemise kirjanduslik-ajakirjanduslikus harrastusringis võtame rõõmuga teatavaks. Üldkoosolekute referentidena Ungari poolt on hr. dr. Virányi kirjast nimetatud prof. dr. J. Hankiss: A magyar irodalom világhelyzete ja (arvatavasti) dr. A. Bán : A finnugor népszellem teremtő ereje. Kas hr. Haridusminister B.Hómanil ei peaks olema võimalik kongressi oma osavõtuga austada? Kuidas kujutlete ungari referentide esinemist: kumb kõneleks reedel 26.VI., kumb laupäeval 27.VI? Varem oli prof. Hankissi kõne ette nähtud laupäeval. Kuna aga sel päeval teised referendid käsitlevad majanduslikke küsimusi, nimelt kõneleb Soome põllutööminister Prof.K. J.

././.

Jutila "Soome majanduslikust arengust iseseisvuse ajal" ja agr. Th. Pool "Agraarreformist Eestis", siis tundub küll sellesse ühendusse paremini sobivat dr. A. Bani üldisemat laadi ettekanne "Soome-ugri rahvavaimu loovast jõust" kui dr. Hankissi kirjanduslik esitis, mis võiks tulla ettekandmisele reedel 26.VI. Sel päeval on kavas ajalooteadusliku ilmega ettekanded: "Eesti ja Soome ajaloo algusel" prof. A. M. Tallgrénilt ja "Soome-ugri rahvaste kaubanduslikkudest suhetest" prof. J. Mark'ilt. Mis Ungari Toimkond selle kohta arvab? Kuna prof. Hankissi käsikiri olevat valmis, paluksime see meile saata.

Hra Dr. Lukinichilt saime informatsiooni Eesti Vabariigi aastapäeva pühitsemise kohta Ungari raadios, mille korraldamise eest palume vastu võtta meie südamlikem tänu. Informatsiooni oleme andnud edasi ajalehtedele ja raadio ringhäälingule, kes küll kahjuks tehnilistel põhjustel on pidanud loobuma saatekava edasiandmisest Eestis. Eesti raadio omalt poolt palub meid edasi anda, et Tallinnas avatava Ungari rahvakunsti näituse puhul korraldatakse 16. veebruaril kell 17.30 - 18.30

ida-euroopa aja järgi Ungari tund. Sissejuhatava kõnega ungari rahvakunstist esineb kunstikriitik Hanno Kompus, edasi järgneb

ungari helitööd heliplaatidelt ja kõne ungari kunsttööstuse

üleriikliku keskühingu abipresidendilt J. Szablya'lt.

Kongressi Eesti Peatoimkonna nimel

sügavavastupidamisega

A. Rauu

V Soome-Ugri Kultuurkongressi sekretär.

FENNO-UGRIA

Hõimu-büroo

TALLINN

Lai t. 1 tel. 437-74

Tallinnas, 8.veebruariil 1936.

Nr. 168.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

Ms 4711/132

Kõrgesti austatud Härra Professor !

Dr. Virányi kirjast näib selguvat, nagu puuduks Härra Haridusminister B. Hómanil võimalus meie kongressist osa võtta. Eesti Vabariigi Haridusminister N. Kann on täna, sellest võimalusest aimu saades, tähendanud, et see väga kahetsetav oleks. Härra Minister lootvat, et vast siiski oleks võimalik kolme hõimuriigi haridusministril Tallinnas kokku saada (Soome Vabariigi Haridusminister tulevat kindlasti). See on ka kogu meie kongressi peatoimkonna soov. Paluksime Teilt, Härra Professor, kui kõige ustavamalt Eesti sõbralt, kindlaid andmeid selles küsimuses, ning loodame, et omalt poolt kõik mis võimalik teete, et kolme hõimuriigi haridusjuhi kokusaamine Tallinnas siiski teostuks.

Usaldades selle küsimuse lahendamise täielikult Teie hooleks jääme

suurima lugupidamisega

A. Raun

V Soome-Ugri Kultuurkongressi sekretär
Kongressi Peatoimkonna ülesandel.

V

SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi Finnugor Közművelődési Kongresszus
Tallinn 26.—28. VI 36

TALLINN, 22. veebruaril 1936.

Lai 1, telefon 437-74

235.

Väga austatud Härra Professor,

nüüd on härra Krausel õnnestunud lahendada kongressiga seotud majanduslikud küsimused, mis puhul temale küll võib önnesoovida. Asi tundus vahepeal ju õige keerulisena ning peaaegu lahendamatuna.

Dr. Bán'i esinemise võtame teatavaks ning oleme tema ettekande lisandatud kavandis asetanud minister Hóman'i oma asemele. Meil oleks väga tähtis saada Teie nõusolekut selle kavandi suhtes. Tuleval nädalal, kui rahvahääletus läbi, tahaksime asuda kutse ja kava trükkimisele. Ungari Toimkond austaks ning rõõmustaks meid erakordselt oma kiire vastusega. Edaspidiseks paluksime Ungari Toimkonnalt meile ka aadresse, kellele soovitate kongressi kutseid seata.

Täname prof. Hankissi väärtusliku ettekande saatmise eest. See on kõige esimene, nii et ungarlased on kõige virgemad! Harrastusringide ettekandeid põhimõtteliselt ei tõlgita, trükitakse pärast kongressi ühes keeles. Seega pole ka tarvis neid enne kätte saata.

Harrastusringide asjus muidu paluksime Härra Professorit õigusteadlaste harrastusringi Ungari osa korraldamine võtta enda peale, nimelt kas ise austades meid oma ettekandega, või kindlaks tehes kellegi teise ungari esindaja. Kas tohiksime edasi arvestada Ungari Toimkonna abi raamatukogunduse, arhiivinduse ja bibliograafia harrastusringi referentide leidmiseks? Eesti

///.

Mu 47M / 133

MAGYAR
SUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

poolt annavad ülevaated: 1. Teaduslike raamatukogude alalt - Fr. Puksoo (harrastusringi juhataja), 2. Avalike raamatukogude alalt - Al. Sibul, 3. Arhiivinduse alalt - dr. O. Liiv, 4. Bibliograafia alalt - O. Urgart. Oleks hea, kui ka Ungarist saaks ülevaateid ja tuleviku väljavaateid vastavatelt aladelt (Referaadid oleksid umbes 20 min. kestvad).

Härra Professori kirja juure tagasi tulles lubatagu edasi märkida järgmist. Täname selle eest, et meile vabad käed jätate ungari rongi Tartust edasiviimiseks. Nagu hr. Krausele antud kavast suvatsete näha, saadaksime erarongi Tartust teele kell 13. 45.

Mis puutub ekskursioonidesse, siis jääksid pikemad ekskursioonid ära juhul, kui ungari reisiseltskond kindlasti tahab lähtuda 29. hommikul Helsingisse. Hr. Krausega koostatud kavas on küll igale osavõtjale ekskursioon Tallinna ümbrusse ette nähtud. Vähemalt ei pidanud eesti toimkond võimalikuks pikemat ekskursiooni kohustavaks teha. Selle all kannataksid eriti ungari helitööde kontsert 27. ja lõppaktus 28. juunil, vähemal määral võib-olla ka vastuvõtt 28. juuni ennelõunal (12.00-14.00). Tehniliselt oleks küll võimalik pikemaid ekskursioone 27. juuni õhtul välja saata.

Eesti ja Läti kuluarve on koostatud kokkuleppel hra Krausega. Vastavalt viimase soovile on arvestatud ainult 3. klassi vagunid (aukülalistele eest hoolitsetakse eraldi). Meie büroo ungaris ungari osakond läheks Zengalesse vastu ja lahendaks rongis kuni Tallinnani kõik tegelikud küsimused. Mis puutub korteritesse, siis reserveeritakse esmajärgulised hotellid aukülalistele, teistele ungari külalistele seega võime pakkuda järgmise soliidseina ainult erakortereid, suuremate või vähemate mugavustega. Üksikasjalisema paigutuse isikute järgi teostaks meie büroo ~~näpunäiteul~~ rongis 23.-25. juunini Teie büroo näpunäiteul.

Kongressi märk pole veel lõplikult valmis. Tuleb vist mingi lippude kombinatsioon.

Eesti toimkonna nimel palun Härra Professorit edasi ands Ungari Toimkonnale meie südamlikum hõimutervitus.

Jääme ootama Teie lahket vastust!

Täieliku lugupidamisega

A. Raun

Lisa: Kava.

V. Soome-Ugri Kultuurkongressi sekretär.

V

SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi — Finnugor Közművelődési Kongresszus
Tallinn 26.—28. VI 36

TALLINN, 11. märtsil, 1936.

Lai 1, telefon 437-74

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

297.

Kõrgesti austatud Härra Professor,

Täna Teid lahke kirja eest 28. skp., mida Asutus Feno-Ugria juhatus kahel korral arutas, ning millele allakirjutanul nüüd on au vastata järgmist.

Härra Professori kirja algusest kohe nähtub, et Ungaris lähtutakse pariteedist 1 pengö = 1 kroon. Eesti Pank aga müüb 1 pengö 0,667 krooni eest. Härra Krausega meie kogu aja kõnelešime 60 kroonist kui väljaminekute summast Eestis. Kuna sellest summast puhtas rahas välja maksetakse 16 krooni, jääb nende ridade kirjutajal veel seletust anda 44 krooni kohta, mida teen viibimata. Detailleeritud andmed arutasime läbi hr. Krausega, Teie täisõigusliku volinikuga, kes ei pidanud nende meie poolt Ungarisse edasi-toimetamist vajalikuks.

Mainitud 44 kroonist oleksid kõige suuremad toitluskulud: 4 päeva & 4 krooni isikult + hommikusöök 29. juunil 1 kroon teeb kokku 17 krooni isikult. Hinnad on võetud "Estonia" teatri einelaua andmetel, "Kuld Lõvi" on kallim, Balti jaama einelaud küll odavam, kuid vähem sobiv. Bankette ei ole senises kavas ette nähtud. Vastuvõetud, Härra Riigivanema ja Härra Tallinna Linnapea poolt, toimuvad pühapäeval, resp. laupäeval kella 12 - 13.30-14, seega lõunasööki need ei asenda. Pealegi on need vastuvõetud mõeldud piiratud arvu osavõtjaile. Järgmine suuruselt oleks korterikulu. Oma eelmises kirjas Härra Professor ütles: "A kiutazó magyar közönség a műveltség és igényesebb jó középosztályból kerül ki". Et sellist publikut oleks võimalik 1 kroonilise korteriga rahuldada, seda meie ei usu. Loodetavasti leidub ka isikuid, kes korteri eest tasu ei võtagi, kuid 200-300 isikule erakorteri kindlustada 1 kr eest päevas ei ole võimalik. Juba teisejärgulises hotellis maksab tuba kr. 2.50 + teenijatasu, nii et korralikku erakorteri ühes

///.

11
135
134-
200-4 fhp

teenimisega ei saa alla 3 krooni arvestada ja kuigi mõnel pool saaks odavamalt, tuleks teisel jälle juurde maksa. 3.klassi magamisvagnis muidugi oleks märksa odavam ööbida, kuid seda me ei tahaks ilma pikema jututa soovitada. Korterikulud parema taksi järgi 4 kr. 3.- päevas teeksid kokku 12 kr.

Kontsertideks anname omalt poolt saali ühes klaveri ja oreli kasutamise, teenijaskonna ja valgustuse kuludega tasuta. Koorijuhile ja 2 solistile maksame sõidukulud, korteri ja ülalpidamise Tallinnas ja 10 kr päevaraha. Kooride kõiki kulusid meie tasuda ei jõua ning ei ole seda meie teada ka Ungaris tehtud, ja sellepärast peaks neil olema võimaldatud sissepääsumaksu võtta. Võttes paušaalhinnaks 1 krooni isikult, mis kindlustab soliidse koha, saaksime 4 kontserdi + 1 "rahvapeo" summaks 5 kr. Sõidukulud Valga-Tallinn 3.kl. 50%-ilise hinnaalandusega teevad kr. 2.58 + 3. klassi magamiskaart ühes pesuga /Zemgalest peale/ kr. 1.50, teeb kokku ümmarguselt kr. 4.-. Mis puutub Eesti Vabariigi poolt määratavasse toetusse, siis lisandame siia kongressi eelarve, mis Fenno-Ugria juhatus poolt on vastu võetud ja nõukogu poolt muutmata kujul kinnitatud.

Ekskursioonidest arvestasime ungarlastele ühe pikema lühemat, nimelt Keila-Joa - Rannamõisa või midagi vastavat, mis tuleks maksmata 5 krooni isikult. $17 + 12 + 5 + 4 + 5 =$ kokku 43 krooni. Kroon 1.- arvasime hr. Krausega jätta ettenägemata kuludeks, näiteks, kui Estonia teater peaks korraldama erakorralise operietenduse, mida meile alguses ei lubatud, kuid hiljem on sellest juttu olnud.

Mis puutub ekskursioonide kallidusse, siis 1,25 kr. Tallinna vaatamiseks on mõeldud ühes peatumiste, sisseminekute ja seletustega. Kr. 3.-Kadriorg, Pirita, Kose tuleb nii välja, et meil tuleb tellida eraautobus mitmeks tunniks ja kui sellest ei jätku, siis autõid lisaks. Sõites üksikult trammiga Kadriorgu, sealt edasi autobusega Piritale ja Kosele, makstes sisseminekumaksu 3 kohas a 10 senti /Pirita kloostri jne./ võib ekskursioon tulla kindlasti poole odavam, kuid seejuures tuleb vist arvestada ka, et tuleb kaunis rohkesti oodata, sest liiniautobused on sel ajal väga koormatud. Saatjad oleks olnud meie poolt tasuta ja representatiivseimale isikuile oleks võimaldatud ekskursioon meie kulul.

Nüüd aga lubage jätta need vanad kalkulatsioonid ning esitada asutus Fenno-Ugria uued minimaalarvutlused, millest allapoole minna ei ole võimalik.

V

SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi Finnugor Közművelődési Kongresszus

Tallinn 26.—28. VI 36

TALLINN,

Lai 1, telefon 437-74

Toitmine 4 päeva + hommikusöök 29. juunil vähemalt 50 isiku puhul 16 kr., korter 4 päeva + 2,50 + teenimine 1 kroon = 11 krooni. Kuna korteriomanikkudest suur osa sel ajal on suvitamas, teeb neile kulusid just ka teenijate linna saatmine jne. Raudtee-sõidukulud ühes magamiskaardi ja pesuga / Zengalest peale. Pesu võiks ka Lätist võtta, kuid seal on see kallim/ teeksid 4 krooni, summa seega 31 krooni. Omalt poolt anname hinnata igale osavõtjale pääsme rahvapeole läüpäeval, 27. juunil ja Tallinna vaatamise. (Viimast palume siis maksuliste ekskursioonide nimestikust kustutada). Kõik muud ettevõtted oleksid maksulised ning reisiseltskonna liikmetele soovi järgi valitavad. Nende jaoks ja taskurahaks tuleks ekskursiooni osavõtumaksus mingi summa, näit. 9 krooni ette näha. Muuseas, kui meil peaks olema võimalik mõned korterid hinnata või odavamalt saada, siis mak- same vahe kokkuleppel Ungari Toimkonnaga vastavale isikute välja, samuti, kui keegi loobub mingist söömingust, saades selle teisel teel, siis saab ta 1,40 kr. lõuna ehk õhtusöögi ja 0,96 kr. hommikusöögi arvel tagasi, kui ta oma loobumisest eelnevalt päeval teatab. Sööjate üldarv aga ei tohiks langeda alla 50. Sellest näete Härra Professor, et tahame viimse võimaluseni vastu tulla. Kontsertidest osavõtt jääb seega vabatahtlikuks, ilma ette teatamata pole võimalik kohti kindlustada, korralikum koht ühes riietehoiuga maksab kr. 1.10 (kõige odavam, mida aga ainult piiratud arvul, arvatavasti kr. 0,60).

Vaba valikuga oleksid siis järgmised ettevõtted: 25. juunil Soome helitööde kontsert Sibeliuse kavaga Estonia kontsertsaalis või Muusikalavastuslik etendus Estonia teatris, 26. juunil suur sümfoonia-kontsert eesti helitöödest Estonia kontsertsaalis, 27. juunil Ungari helitööde kontsert Estonia kontsertsaalis, 28. juunil IV Ülemaaline Meeslaulupäev hipodroomil. Viimasel muidugi riietehoiutasu arvesse ei tule.

Samuti oleksid vaba valikuga ekskursioonid, mille kava ja hinnad Ungari Toimkonnale juba on saadetud. Niihästi kontsertidele

kui ka ekskursionidele tuleb ette teatada kuni 15. maini 1936. Ühes kongressi kutsetega kavatseme Ungari Toimkonnale kätte saata ka registreerimiskaardid, kus mainitud võimalused kõik ära oleksid tähendatud. Registreerimiskaardi kavandi eesti keeles lisandame käesolevale kirjale ning palume Ungari Toimkonda oma täiendused esitada nii kiiresti kui aga võimalik.

Isikute nimekirja, kellele kutset saata paluksime ka võimalikult pea, sest eestikeelne kutse on juba trükkis ja varsti loodame asuda ka ungarikeelse redaktsiooni trükkimisele.

Lubage, Härra Professor, Teile eesti toimkonna kõige südamlikumat tänu avaldada Tema Ekstsellentsi, Härra Ungari Haridusministri Eestisse tuleku heaks ettevõetud sammude eest. Loodame, et Teile asjatundlikul ja energilisel juhtimisel Ungari Toimkonnal õnnestub lahendada kõik kongressiga seotud küsimused. Loodetavasti Ungari Toimkond meile siis ka saab teatada harrastusringide ungaripoolsete referentide nimesid, mis meid eriti huvitavad. Täname veel ka hr. ülemriiginõunik dr. Bán'i ettekande eest, mis saabus äsja.

Eesti toimkond palub Ungari Toimkonda vastu võtta tema südamlikem hõimuvennalik tervitus.

Suurima lugupidamisega

A. Raun

- Lisa: 1. registreerimiskaardi kavand, V Soome-Ugri Kultuurkongressi sekretär.
2. kongressi üldkava viimne redaktsioon,
3. kongresse eelarve.

Tallinn, 1936. március 11.
Lai 1, telefon 437-74

297.

Mélyen tisztelt Professor Ur,

fogadja köszönetemet mult hó 28-án kelt leveléért, amelyet a Fenno-Ugria Bizottság vezetősége két ízben is megtárgyalt, s amelyre alulírott tisztelettel a következőkben válaszol.

Professor Ur leveléből mindjárt kezdetben kitűnik, hogy Magyarországon 1 pengő = 1 észt korona paritásból indulnak ki. Az Észt Bank azonban 1 pengőt 0,667 észt koronaért ad el. Krause úrral mindvégig 60 koronáról beszéltünk, mint az észtországi költségek végösszegéről. Minthogy ebből az összegből készpénzben 16 koronát kifizetünk, e sorok írójának még 44 koronáról kell számot adnia, amit haladéktalanul meg is teszek. A részletes adatokat megtárgyaltuk Krause úrral, az Önök teljhatalmu megbízottjával, aki nem tartotta szükségesnek, hogy részünkről azokat Magyarországra is megírjuk.

Az említett 44 koronából legnagyobb összeg az élelmezési költségekre esik: 4 napra, személyenként 4 korona, amihez hozzájárul a június 29-i reggeli 1 koronával, összesen 17 korona személyenként. Az árakat az Estonia színház vendéglőjének adatai alapján vettük számításba, a "Kuld Lovi" drágább, a Balti pályaudvar vendéglője ugyan olcsóbb, de kevésbé megfelelő. Az eddigi programban banketteket nem vettünk tervbe. Az államfő urnál és Tallinn városa polgármesterénél vasárnap, illetve szombaton lesznek fogadások, déli 12 - 13.30 - 14 óra között, minek következtében ezek az ebédet nem pótolják. Azonkívül is e fogadásokat csak korlátolt számú résztvevőkkel tervezzük.

Nagyságra nézve a második jelentékenyebb tétel ~~xxixxxx~~ az elszállásolás összege. Legutóbbi levelében Professor Ur ezt írta: "A kiutazó magyar közönség a művelt és igényesebb jó középosztályból kerül ki." Hogy ezt a közönséget 1 koronás szállással lehetne kielégíteni, azt nem nagyon hisszük. Remélhetőleg akadnak olyan személyek is, akik a szállásért nem fogadnak el semmi bért, de 200-300 személy számára szállást biztosítani 1 koronáért napjában, nem lehetséges. Már a másodrendű szállodában is 2.50 koronába kerül egy szoba, hozzáértve még a borraivalót, úgyhogy kifogástalan szállást, kiszolgálással együtt, nem lehet 3 koronán alul számításba venni. Ha egyes helyeken lehetne is olcsóbban lakást szerezni, máshol viszont többet kell fizetni. Természetesen jelentékenyen olcsóbban lehetne az éjszakát eltölteni III. osztályu hálókocsiban, de minden bővebb magyarázat nélkül, ezt nem ajánljuk. Az elszállásolási költségek, legkedvezőbb számítás szerint is naponta 3 koronát tesznek ki, összesen tehát 12 koronát.

A hangversenyek számára a magunk részéről ingyen adjuk a termet, zongora és orgonahasználattal, valamint a szolgálatszemet és a világítás költségeivel. A karvezetőnek és 2 szólistának megfizetjük az utazási költségeit, elszállásolását és élelmezését Tallinnban, valamint 10 korona zsebpénzét. Az énekarok összes költségét megfizetni nem tudjuk s tudomásunk szerint ez Magyarországon sem történt meg. Ezért lehetővé kell tenni számukra, hogy beléptidijukat szedhessenek. Ha átlagárban személyenként 1 koronát számítunk - ami már megfelelő helyet biztosít, úgy 4 hangversenyre és 1 népnépvényre 5 koronát kell számítanunk.

A vasuti jegy ára Valga-Tallinn között III. osztályon, 500/o-os kedvezménnyel 2.58 korona, amelyhez még III. osztályu hálókocsijegy járul, ágyvéművel /Zemgalétől/ 1.50 koronával. Ez összesen 4 korona.

Ami az Észt Köztársaság részéről megszavazott támogatást illeti, erre vonatkozólag csatoljuk a kongresszus költségvetését, amelyet a Fenno-Ugria vezetősége elfogadott és ~~x~~ tanácsa változatlan alakban jóváhagyott.

47-11 /135

A kirándulások közül a magyarok számára egy hosszabbat vettünk tervbe a rövidebbek közül, t.i. Keila-Joa - Rannamoisa megtekintését, vagy valami ehhez hasonlót, amely személyenként 5 koronába kerülne.

Az összes kiadások tehát: $17+12+5+4+5 =$ összesen 43 korona. Krause urral egyetértésben 1 koronát előre nem látott kiadásokra szántunk, pl. ha az Estonia színház rendkívüli operaelőadást rendezne, amelyet eleinte nem engedélyeztek számunkra, később azonban szó volt róla.

Ami a kirándulások drágaságát illeti, úgy 1.25 korona Tallinn megtekintésére tartózkodással, belépőjegyekkel és magyarázatokkal együtt értendő. Kadriorg, Pirita, Kose megtekintésére azért kell 3 pengő, mert külön autóbust kell bérlenünk, több órára s ha nincs elég autóbust, úgy autókat kell beállítanunk. Ha külön-külön utazunk villanyossal Kadriorgba, onnan autóbusszal tovább Piritába és Kosebe, három helyen 10 sent belépődíjat fizetünk (Pirita kolostorba stb.), úgy a kirándulás föltétlen fele annyiba kerül, de ebben az esetben számolni kell azzal, hogy elég sokat kell várakozni, ugyanis a menetrendszerű autóbustok nagyon zsúfoltak abban az időben. A kísérek a mi részünkről ingyen állanak rendelkezésre s a reprezentatív személyeknek lehetővé tesszük, hogy a mi költségeinken randuljanak ki.

Ezek után engedje meg, Professzor Ur, hogy ezeket a régi számításokat figyelmen kívül hagyjuk s beterjesszük a Penno-Ugria új, minimális számításait, amelyeknél alább ár dolgában nem mehetünk.

Az élelmezés 4 napra, a június 29-i reggelivel együtt legalább 50 személy esetén 16 korona, a szállás 4 napra 2.50 korona napjában, azonkívül 1 korona borra való = 11 korona. Mivel a lakástulajdonosok nagy része ebben az időben nyaral, számukra épen a kiszolgáló személyzetnek a városba küldése okoz költségeket stb.

A vasuti jegy ára, hálókocsijeggyel és ágyneművel 4 korona. /Hálókocsi Zengálétől. Ágyneműt Lettországban is lehetne venni, de ott az drágább/.

Az összes költségek: 31 koronát tesznek ki.

A magunk részéről ingyen adunk belépőjegyet minden résztvevőnek a június 27-i népünnepélyre és Tallinn megtekintésére. (Utóbbit tehát kérjük törölni a fizetési kirándulások jegyzékéből). Minden más program fizetési volna és az utazótársaság tagjainak kedve-kivánsága szerint választható. Ezek számára valamint zsebpénzre be kell állítani a kongresszus részvételi díjába valamilyen összeget, pl. 9 koronát. Egyébként, ha számunkra lehetséges lesz bizonyos szállásokat olcsóbban megszerezni, úgy a Magyar Bizottsággal való megegyezés alapján az illető személyeknek megfizetjük a különbözetet, ugyanígy, ha valaki nem vesz részt valamilyen közös étkezésen, amennyiben más uton jut hozzá, visszafizetünk ebéd és vacsora fejében 1.40 ~~koronát~~ koronát (külön-külön), reggeliért pedig 0.96 koronát. A visszalépést azonban már előző nap be kell jelenteni. Az étkezők száma nem lehet kevesebb mint 50.

Ebből láthatja, Professzor Ur, hogy a legvégső határig szolgálatukra akarunk lenni. A hangversenyeken való részvétel ily módon mindenkinek tetszésére van bízva, előzetes értesítés nélkül lehetetlen a helyeket biztosítani, megfelelő hely, ruhatárral együtt, 1.10 korona. (A legolcsóbb hely, amely azonban csak korlátozott számban áll rendelkezésre, valószínűleg 0.60 korona).

Szabad választás alá esnek tehát a következő programpontok: június 25-én a finn Sibelius-hangverseny az Estonia hangversenytermében vagy színpadi zenelőadás (opera) az Estonia színházban; június 26-án nagy észt szimfonikus hangverseny az Estonia hangversenytermében; június 27-én magyar hangverseny az Estonia hangversenytermében; június 28-án a IV. Országos férfidalósnapi a lóversenytéren. Az utóbbin természetesen nem jön számításba a ruhatár.

Ugyancsak szabad választás alá esnek a kirándulások, amelyeknek programját és árait már elküldtük a Magyar Bizottságnak. Mind a hangversenyekre, mind a kirándulásokra 1936 május 15-ig kell jelentkezni. A kongresszusi meghívókkal ~~együtt~~ együtt szándékoztunk elküldeni a Magyar Bizottságnak a jelentkezési lapokat, amelyek az említett lehetőségek mind válasszal legyenek ellátva. A jelentkezési lap vázlatát jelen levélhez mellékeljük s kérjük a Magyar Bizottságot, hogy lehetőleg minél hamarabb terjessze elő, amennyiben kiegészítéseket tart szükségesnek.

Azoknak a személyeknek a névsorát is kérjük, lehetőleg minél előbb, akiknek meghívókat kell küldeni, mert az észt nyelvű meghívó már nyomdában van s nemsokára már a magyarnyelvű meghívó nyomását is meg akarjuk kezdeni.

Engedje meg, Professzor Ur, hogy az észt bizottság legmélyebb köszönetét tolmácsoljuk, Excellenciájára, a magyar közoktatásügyi miniszter ur Észtországba jövetele érdekében ~~kifexikett~~ megtett lépéseiért. Reméljük, hogy az Ön tárgyilagos és energikus vezetésével sikerül a Magyar Bizottságnak megoldani a kongresszussal kapcsolatos összes kérdéseket. Remélhetőleg a Magyar Bizottság közölheti velünk a szakosztályok magyar elnököinek neveit, amelyek bennünket különösen érdekelnek. Köszönjük dr. Bán kormányfőtanácsos előadását is, amely nemrégiben érkezett.

Az észt bizottság kéri a Magyar Bizottságot, hogy fogadja legszívesebben rokontestvéri üdvözlését.

Legmélyebb tisztelettel

Melléklet: 1. jelentkezési lapok tervezete
2. A kongresszus általános programja, végleges összeállításban
3. a kongresszus költségvetése

A. Raun
titkár

V

SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS-

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi Finnugor Közművelődési Kongresszus

Tallinn 26.—28. VI 36

400.

TALLINN, 1936. április 1.

Lai 1, telefon 437-74

Kedves Kollega Ur !

Most már három hete nem kaptunk semmi értesítést Magyarországról. Nem tudjuk, hogyan áll a dolog.

A legsürgösebb és leggyengébb pont most a szakosztályok rendezése. Több szakosztálynak nincsen semmiféle kapcsolatuk magyar kollegákkal, azért nem tudják, számíthatnak-e magyar előadókkal és résztvevőkkel vagy nem. Ezek a szakosztályok a következők: 1. könyvtartudományi, levéltartudományi és könyvészeti. Esztek részéről Puksoo Fr. egyetemi főkönyvtáros rendezi; 2. iskolaigazgatási. Esztek részéről Mägraken P. min. osztályigazgató rendezi; 3. középiskolai tanárok, rendező Kiisel O.J. gimnáziumi igazgató; 4. elemiiskolai tanítók, rendező az Eszt Tanítók Szövetsége; 5. szakiskolai tanárok, rendező a Tallinni Női Iparművészeti iskola igazgatója Varma A. asszony; 6. iskolán kívüli népművelés, rendező Vender E., a Népművelési Szövetség főtítkára; 7. szociális gondozás, rendező Nyman J., az Eszt Vörös Kereszt igazgatója; 8. női tevékenység (női társadalmi munka), rendező az Eszt Nők Szövetsége; 9. kereskedelmi és ipari, rendező az Eszt Kereskedelmi és Ipari Kamara; 10. mérnökök, rendező az Eszt Mérnöki Kamara; 11. természettudósok, rendező az Eszt Természettudományi Társulat; 12. észt természettudósok pl. szeretnének valamit tudni a magyar pusztáról, amely nekünk főleg csak romantikus fogalom. 12. rokonnépmozgalom és külföldi honfitársak, rendezők a Külföldi Esztek Egyesülete és a Tallinni Finn Kör. Ezekben a kérdésekben a Turáni Társaság az irányadó; Esztek részéről Loorits dr. fog előadni "A liv kultúra megmentési munkáról" és Ernits V. "A külfinnugorok együttműködési lehetőségekről." 13. antialkoholisták, rendező Kubjas E., az Eszt Abstinens Szövetség főtítkára.

Nagyon kívánatos volna, hogyha a magyarok képvisellete a szakosztályokban is minél erőteljesebb volna. Azért kérem kedves Kollega Ur révén a Magyar Bizottságot, szíveskedjék a megfelelő magyar társulatok és hatóságokhoz fordulni és azokat arra kérni, hogy lehetőleg kiküldjék képviselőiket.

Megköszönve minden szívességet, minden jót kívánva maradok testvéri üdvözlettel

Raun Alo

az V finnugor kultúrkongresszus titkára.

Mes 47M / 136

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

V

SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi — Finnugor Közművelődési Kongresszus
Tallinn 26.—28. VI 36

TALLINN, 9. aprillil 1936.

Lai 1, telefon 437-74

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIÁ
KÖNYVTÁRA

Ms 4711 / 137

Kõrgesti austatud Härra Professor,

eesti toimkonna nimel mul on au tänada Teid eriti lahke kirja eest 4. skp.. Rõõmustume ühes Teiega, et Teie õevane tervis haigusest on jagu saanud, nii et täie innuga võisite rakendada kongressi vaimse osa korraldamistõhe, millisel alal Teil on võrratud kogemused.

Omalt poolt püüame teha kõik, mis võimalik, et meie kallite külaliste vastuvõtt tõepoolest hästi õnnestuks.

Täname lisandatud aadresside eest. Arvatavasti kohe pärast pühi ilmub trükist ungarikeelne kutse. Ungari keele trükilaoga küll on palju raskusi. Tähed nagu "ö" ja "ü" on olemas ainult masinalaos, kui ilusamat kirja tahta, tuleb nende märkimisest loobuda. Ungarikeelse kava, trükkisimegi nii, 7 raskema veaga. Kutse tuleb küll "ö"-ga ja "ü"-ga, kuid masinalaos /corpus Pantini/.

Nimetus "közművelődési kongresszus" esineb meil ainult kirjapaberil, mujal kõikjal "kultúrkongresszus". Ütlele kirjapaberitele trükime ka nõnda.

Edasi täname sooviavalduslehe kavandi tõlke eest. Võtame selle aluseks, omalt poolt täiendades seda mõne andmega.

.//.

V
See pole veel trükikotta antud. Kavatseme seda trükikida 400 eksemplari, millest peaks jätkuma.

Täname ka harrastusringi-ettekannetest informeerimise eest ning jääme huviga ootama täiendavaid teatmeid. Meie soov on, et ungari esindus harrastusringides võimalikult täielikum oleks.

Palume Ungari Toimkonda vastu võtta meie südamlikumad hõimutervitused.

Lõpuks, Härra Professor, lubage Teile soovida rõõmsaid Ülestõusmise Pühi ning veel kord tänada Teid kõige lahkuse eest.

Suurima lugupidamisega

A. Rauu

V Soome-Ugri Kultuurkongressi sekretär.

Lisa: 8 kongressi kava ungari keeles.

V

SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi — Finnugor Közművelődési Kongresszus

Tallinn 26.—28. VI 36

TALLINN, 27. aprillil 1936.

Lai 1, telefon 437-74

561.

Kõrgesti austatud Härra Professor,

Täna Teid Teile viimase eriti lahke ning vastutuleliku kirja eest. Minu vastus viibis seetõttu, et tahtsin ära oodata kaks tähtsamat koosolekut, võimaks anda Teile täpsemat informatsiooni.

Palun teatavaks võtta, et eesti toimikond annab korteri ja ülalpidamise Ungari Toimikonna poolt nimetatavale viieteistkümnenele isikule: korteri kuskil paremas Tallinna hotellis alates 25. VI kell 12 kuni 29. VI kell 12 ja ülalpidamise hommikueinest 25. VI Tartus kuni hommikueineni Tallinnas 29. VI (incl.). Palume meile saata vastavate isikute nimistu. Samul tingimusil ja mõningail eri soodustusil võtame vastu koorijuht Vaszy ja kaks solisti, millest prof. Vaszyle juba on teatatud.

Pidulikul avamiskoosolekul arvati anda sõna tervitamiseks ainult 2 Ungari, 2 Soome ja 1 Liivi esindajale, et aega võita. Üks esindaja oleks Ungari Valitsuse, teine Toimikonna poolt.

Kongressi eeltöid arendame kuidas aga jõuame. Ungarikeelsed kutsed on Härra Professori antud aadressidel laiali saadetud. Ülejäänud 75 kutset saatis pr. Raid Szeged'isse. Ungarikeelsed registreerimiskaardid, mida laskime trükkida 800 eks., täitmiseks 2 eksemplaris, arvasime otstarbekohasemaks saata Budapesti Dr. Lukinichi aadressil, kes neid siis jagaks ka IBU-sz-elle, kui tarvis. Samuti saatsime temale kätte mõnikümmend ülejäänud kongressikava ungaril keeles.

Mis puutub kongressi vaimsesse ossa, siis tänane rikkaliku informatsiooni eest harrastusringide asjus. Lubage Teile omalt poolt pikemalt aru anda harrastusringide töö korralduse asjus: 1. Kirjanduslik-ajakirjandusliku hr. kava on oluliselt korras, Ungarist on seal 2 (ülemriigin. Faluja Dr. Virányi) ettekannet; 2. Raamatukogunduse, arhiivinduse ja bibliograafia hr. asjus oleme saatnud chargé d'affaires R. Jöffert'i soovitusel kutsed ja lühidat informatsiooni juhatajatele Dr. Pasteinerile ja Dr. Herczogile Budapestis; 3. Usuasjade hr. kava on korras. Ungarist esineb hr. Z. Táróczy Györist ja vahest ka prof. Pröhle Sopronist; 4. Koolide järelevalve hr. nimel on koolivalits. Dir. Mägraken saatnud kutse min. nõunik Dr. Kósa'le Budapestis; 5. Keskkooliõpetajatel pole seni kontakti Ungariga ega pole ka kellegi poole pöördutud. Hra Dir. O.

2004/11/13
 M. V. K.

MAJATAK
 KIRJALIK
 KONTROLLI

V SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

J. Kiisel palub Teie, Härra Professor lahket kaasabi. Eesti poolt on 3 referenti ning tahetakse anda põhjalik ülevaade eesti keskkoolist; 6. Kutsekooliõpetajad on samas olukorras kui eelmised ning nende juhtidel Dir. V. Pätsil ja pr. A. Varmal on sama palve; 7. Algkooliõpetajad, keda korraldab E. Õpetajate Liit, ning keda koguneb arvatavasti kõige enam, paluvad sama; 8. Vabaharidustöö hr. nimel saadame lühikese erikutse Bp. Szekesfövaros Népművelési Bizottság aadressil; 9. Ühiskondliku hoolekande hr-ist (Dir. Nyman) saadame sama Dr. B. Johann'ile siseministeeriumi Bp. 10. Naistegevuse harrastusringi valmistustöödest pole meid informeeritud; 11. Arstidel siis on referaate jätkuvalt, samuti 12. Rohuteadlastel, kel ju oma hõimuliitki olemas; 13. Ühistegeline hr. korrespondeerib ise Hangyaga, 14. Õigusteadlased tänavad Teid ja teist Ungari referenti; 15. Inseneride nimel saatsime kutsed 4 inseneride organisatsioonile (aadressid Jöffertilt), vastuseid veel pole, 16. Loodusteadlased palusid kirjutada a M. Természettudományi Társaság'ile, mida neil päevil teeme, kuid palume ka Teie kaasabi, 17. Rahvateadlased läkitavad Härra Professorile oma parimad tervitused ning sooviksid prof. Györffy't ja Dr. Bartucz'i jälle näha, 18. Hõimutööringis on ungarlastel tänuväärset juba 4 referaati ette näha (ka Dr. Lukinich soovib esineda), 19. Üliõpilased on nii vahvad, et lubavad ise kutsuda välisesindajaid, 20. Alkoholismivastastel ei olevat Ungarist ühtki aadressi teada. Kaubandustööstuse hr., mis varem kavatsatud, jääb nähtavasti ära, sest selles oleks ainult 1 - 2 referaati ja Kaubandus-Tööstuskoda on passiivne. Prof. Szádeczky-Kardoss'i ja mõned muud üldisemat laadi ettekanded kavatsame paigutada Publica seeriasse, mis oleks mõeldud ettekandmiseks laiemale haritud publikule harrastusringidele varutud ajal.

Tööd ja muret on rohkesti, püüame teha kõik, mis võimalik.

Veel kord tänades Teid, Härra Professor kõige lahke kaasabi eest palun vastu võtta eesti tolmkonna kõige aupaklikumad tervitused

suurima lugupidamisega

A. Rann

V Soome-Ugri Kultuurkongressi sekretär.

Lisa: 2 ungarikeelset registreerimiskaarti.

V

SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi — Finnugor Közművelődési Kongresszus

Tallinn 26.—28. VI 36

TALLINN, 22. mail

Lai 1, telefon 437-74

820.

Kõrgesti austatud Härra Professor,

Viimane ametlik kiri V Soome-Ugri Kultuurkongressi eesti toimkonnale Ungari Toimkonnalt dateerub 13. IV. Arvatavasti on Härra Professoril õige rohkesti tööd ülikooli-õpetuse kui ka kongressi vaimlise osa korraldamise alal. Kuna kongress järjest lähemale jõuab, siis oleme ometi sunnitud paluma Ungari Toimkonnalt kiireid vastuseid järgmistes küsimustes:

1. Palume 15 juhtiva isiku nimekirja, kellele meie poolt tuleks hankida korter ja ülalpidamine.
2. Palume 33 isiku nimekirja, kellele korraldatakse vastuvõtt kongressi eesti peatoimkonna poolt. Samad 33 isikut saaksid ka kongressi hõbemärgi.
3. Palume 33 - 40 isiku nimekirja, kes pääseksid vastuvõtule Riigivanema juures.
4. Palume kuni 5. juunini meile teatada, kui palju isikuid soovivad korterit Tallinnas. Pärast seda tähtaega meie ei saa võtta endale mingit vastutust korteri kindlustamise kohta Tallinnas. Samuti vajame selleks tähtpäevaks täpseid teateid ekskursionidest osavõtjate suhtes.
5. Raudteevalitsus nõuab meilt viibimata andmeid, kui palju ungarlasi tuleb. Neil olevat voodipesust puudus ning nad pidavat seda Lätist laenama. Läti aga saavad seda anda õige piiratud määral. Kui neil on ülevaade täpsetest andmetest, siis nad saavad ka võtta tarvitusele erakordseid abinõusid.
6. Kongressi pidulikul avamisel on ette nähtud 2 kõnet Ungari ja 2 Soome poolt. Üks oleks valitsuse, teine toimkonna esindaja tervitus. Teistest tervituskõnedest Tartu, Tapa ja Tallinna jaamades on nende ridade kirjutajal au teatada hiljem lähemalt.
7. Kultuurtoimkondadel oleks vähemalt kaks koosolekut: reedel 26. VI kell 8.30 dir. A. Veiderma kabinetis ja laupäeval kell 15.00 - 17.00, arvatavasti raekojas. Viimase aja määramisel küll juhtis nende ridade kirjutaja toimkonna tähelepanu sellele, et Prof. Csekey esineb kahes harrastusringis kõnedega, seepärast oleks raskusi toimkondade koosoleku määramisega harrastusringide koosoleku ajale. Leiti aga, et teist vaba aega toimkondade koosoleku korraldamiseks ei jää.

Härra Lukinich'ilt saime 16.V kirja, milles

Mu 5711/129

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

ta teatab, et Härra Haridusminister B. Höyman sõidab kongressile. Lähemat ametlikku teedet selle kohta meil ei ole.

Kongressikutsed oleme saatnud täielikult vastavalt Härra Professori poolt lahkesti saadetud nimestikkudele. Praegu meil enam ühtki kutset tagavaras pole. Kui nüüd üleeile dir. Ney palus saata kutsed min. Pekár'ile ja dir. Paikertile, siis oli see võimalik ainult nii, et saatsime neile eestikeelsed kutsed paberil ühes eesti- ja ungarikeelsete kavadega. Et Prof. Hankiss'i ei olnud Ungari Toimkonna poolt antud nimestikus, seda märkasime juba varem ning saatsime ka prof. Hankiss'ile kutse.

Palume veel teatavaks võtta, et Eesti Vabariigi haridusministriks ning meie kongressi hooldajaks on nüüd kol. Aleksander Jaakson. Seda paluksime eriti tähele panna ametlikkude pöördumiste, auavalduste, jne. suhtes. Endine haridusminister N. Kann võib-olla ei võtagi kongressist osa.

Täna saime kohaliku soome saatkonna kaudu telefoni-teel teate Helsingist, et Soome haridusminister Mantere tuleb kindlasti kongressile.

Kongressi eesti peatoimkond läkitab Teile ja Ungari Toimkonnale oma parimad hõimuvennalikud tervitused ning ootab Teile kiiret vastust.

Täieliku lugupidamisega

A. Rau

V Soome-Ugri Kultuurkongressi Peatoimkonna sekretär.

V

SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi ◀ Finnugor Közművelődési Kongresszus
Tallinn 26.—28. VI 36

886.

TALLINN, 28. mail 1936. a.

Lai 1, telefon 437-74

Kõrgesti austatud Härra Professor,

Täna Teid teadeterohke kirja eest 25. V. 1936., mille sain täna.

Nüüd aga näib selguvat, et me Härra Professori üht vahepealset kirja ei ole saanud. Viimane kiri Teilt on dateeritud 13.IV. 1936 nr. 470 all. Harrastusringide kohta mainite, et prof. Pröhle ei saa sõita. 13.IV 1936. kirjas jälle ei ole prof. Pröhlest üldse juttu. See peab olema üks hilisem kiri, mis meile kätte jõudmata. Kas tohiks Härra Professorit paluda, meile ärakiri sellest saata. Vajaksime selle andmeid kongressi üksikasjaliku kava jaoks, mida praegu koostan. Samaks otstarbeks palun ka saata Ungari Toimkonna ametlik koosseis ametite järgi, mille ära trükime. Kas on Ungaris 2 toimkonda: Kulturbizottsäg ja peale selle veel eri toimkond V Soome-Ugri Kultuurkongressi tarvis (palun vaadata IV Soome-Ugri Kultuurkongressi juhti lk. 16 ja 19) või kuidas?

Siis paluksime teatada, kes Ungari poolt oleksid üldkoosolekut juhatajateks. Kavatsatud on igalt maalt 2 juhatajat. Ka 1 sekretäri paluksime teatada.

Edasi paluksime teatada küsimuste loendi, mida Peatoimkondade koosolekul soovitakse arutusele võtta, et saaksime koostada päevakorra.

Minister Höman'i tulekust on läinud lühike teade ajalehtedesse. Hr. Lukinich'i kirjas seisis, et Härra ministri reis on bizonjos, seepärast allakirjutanu omalt poolt ei takistanud selle avaldamist. Loodetavasti pole sellest viga. Ametiasutustele ei ole me veel informatsiooni andnud. Hr. dir. Ney on enda peale võtnud Ungari haridusministri siinviibimise kava koostamise, mille siis paneme ette ametiasutustele.

Kahju, et Ungarist nii vähe osavõtjaid on. Loodame, et vähemalt sellele odavale reisile veel ülesandjaid leidub.

Harrastusringide trükivalmis ettekandeid keeles, milles neid soovitakse trükkida, võiks siia saata. Püüa-

HUNGAR
 TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
 KÖZMŰVELŐDÉSI
 KÖZVETŐKÖZSÉG

477M/AMO
 477M/AMO

V
SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi
Tampereen Kansainvälinen Kongressi
Tammikuu 28 - 29. VI 38

me neid ladumisele võtta, et võimalikult vähemalt korrektuurid saaksime kooslijatele kätte anda.

Muudele asjadele mul on au hiljem veel tagasi tulla, kui olen saanud juhiseid asutus Fenno-Ugria juhatuse koosolekult.

Tänades Teid kõigi saadud ja saadavate teadete eest, avaldades eriti rõõmu selle üle, et ka Professori Proua austab Eestit oma külastusega, paludes edasi anda parimad tervitused Ungari Toimkonnale

jään suurima lugupidamisega

A. Raun

V Soome-Ugri Kultuurkongressi Peatoimkonna sekretär.

V
SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi — Finnugor Közművelődési Kongresszus

Tallinn 26.—28. VI 36

5. juunil 1936.

TALLINN,
Lai 1, telefon 437-74

985.

Kõrgesti austatud

Härra Professor.

Tänan Teid kõigi lahkete kirjade eest. Viimane neist nr. 736 l.VI 1936 saabus täna ühes toimkondade koosseisuga.

Kuna Soome poolt on teatatud ainult üks kongressi toimkond, siis ühtluse mõttes meie Teile 6-liikmelist kulttuurtoimkonda vist ära ei trükigi, vaid ainult kongressi suure toimkonna.

Tänan harrastusringi-referentide eriti tunnustamisväärse hankimise eest. Meie insenerid eesotsas aukonsul Rauaga veel on mures: nad ei tea, kas neile Ungarist kolleegid külla tuleb.

Harrastusringi-ettekanded tuleksid pärast kongressi trükkimisele ainult ühes, harilikult saksa keeles, erandlikult ka ungari, soome või eesti keeles. Mõned harrastusringid palusid meid võtta ka nende ettekandeid ladumisele, et vähemalt korrekture saaks koosolijad jälgida. Põhimõtteliselt peeti seda võimalikuks, tegelikult aga ei ole sellel olulisemaid tulemusi, kuna aega on vähe. Peatoimkond jättis koosolekute keele küsimuse detailides iga harrastusringi enda otsustada, tegelikel põhjusil omalt poolt soovitades saksa keele tarvitamist harrastusringides.

Prof. Leffler palus, et asjaajamise lihtsustamiseks

4711/141 - 144
4711/141 - 144
4711/141 - 144

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

meie tema registreeriksime. Tegime seda. Arvatavasti ei ole Teil midagi selle vastu? Prof. Leffler tuleks meie arvates ka välja valitud 33 hulka arvata, kas ka 15 peategelase hulka, seda meie ei tea. Kas lektorid hrad Weöres ja Györke, kes arvatavasti tulevad, tuleks ka 33 hulka arvata?

Minister Hõmani vastuvõtu kohta töötas dir. Ney välja eri kava, mille eeskava-toimkond heaks kiitis. Dir. Ney palus täna Teid tervitada ning ütles Teilt vastust ootavat oma kirjale. Salongvaguni minister Hõmanile palume juba homme ja nimelt seniste andmete põhjal 23. juuniks kell 7 hommikul Zemgalesse. Kui see aeg peaks muutuma, palume sellest viibimata teatada, et võiksime õiendada Teedeministeriumis.

Kongressi märgid ja üldettekannete ungarikeelsed brošüürid arvas Fenno-Ugria juhatus anda ungari ekskursioonile kätte: märgid rongis ja brošüürid Tallinnas.

Asutus Fenno-Ugria juhatus kui kitsam eesti kultuurtoimkond palub talle saata seisukohavõtmiseks sõlmitava kultuurkonventsiooni, mida minister Hõman oma eelarve-kõnes on maininud, kui see mitte valitsuste omavaheline asi ei ole.

See olekski käesoleval korral kõige tähtsam. Hra Veidema palub veel, et teataksite, missuguseid küsimusi toimkondade nõupidamisel soovite päevakorda võtta.

Tänades Teid ülilahke ning hiidamatu kaasabi eest, paludes võtta vastu kongressi peatoimkonna kõige austavamad tervitused
jään suurima lugupidamisega

J. Raun

V Soome-Ugri Kultuurkongressi Peatoimkonna sekretär.

Ugri
V SOOME- KULTUURKONGRESSI

K A V A

Kooli- ja kunstinäitused 21-28. juunini 1936 a.

N e l j a p ä e v a l, 25. juunil, 1936 a.

A e g i:

Soome külaliste saahumine	kell 15.00
Näituste külastamine, linna vaatlemine	
Ungari külaliste saabumine	" 17.00
Toimkondade ja harrastusringide koosviibimisi	" 19.00
Soome helitööde kontsert	" 21.00-23.00

R e e d e l, 26. juunil, 1936 a.

Jumalateenistus kirikus	" 10.00-11.00
Kongressi pidulik avamine	" 11.30-13.00
Üldkoosolek:	" 14.30-16.30

1. Prof. J. Mark: Soome-Ugri rahvaste kaubandusest.
2. Ülemriiginõunik dr. A. Bán: Soome-ugri rahvavaimu loov jõud.
3. Prof. A. M. Tallgren: Eesti ja Soome ajaloo algusel.

Harrastusringide koosolekuid	" 17.30-20.00
Eesti helitööde kontsert	" 21.00-23.00

L a u p ä e v a l, 27. juunil, 1936 a.

Üldkoosolek:	" 9.00-11.30
--------------	--------------

1. Minister prof. K. T. Jutila: Soome majanduslikust arengust iseseisvuse ajal.
2. Prof. J. Hankiss: Ungari kirjanduse asend maailmas.
3. Agr. Th. Pool: Eesti agraarreformist ja selle tulemustest.

Harrastusringide koosolekuid	" 15.00-17.00
Rahvapidu staadionil	" 18.00-20.30
Ungari helitööde kontsert	" 21.30-23.00

P ü h a p ä e v a l, 28. juunil, 1936 a.

Harrastusringide ettevõtteid ja lähemaid ekskursioone	" 8.00-12.00
Jumalateenistusi kirikuis	" 10.00-11.30
Lõppaktus	" 13.30-15.00
IV Ülemaaline Meeslaulupäev	" 16.00-20.00

- - - - -
Õhtuti "Eesti Kultuurfilm" kinodes.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ako 47M/192

R e g i s t r e e r i m i s k a a r t

/ K a v a n d /

Sooviavaldus osavõtmiseks V Soome-Ugri Kultuurkongressist Tallin-
nas 26.-28.VI.36.

Perekonnanimi ja eesnimi. . . . .
Aunimi ja amet. . . . .
Kodune aadress. . . . .
Naine või mees. . . . .
Millistest harrastusringidest soovite osa võtta. . . . .
. . . . .
Millistest kontsertidest soovite osa võtta. . . . .
. . . . .
Millistest ekskursioonidest soovite osa võtta. . . . .
Kas soovite jääda Eestisse pikemaks ajaks ja mida soovite sel
puhul. . . . .
Siia märgib büroo Teie aadressi Tallinnas.

Teine külg.

H a r r a s t u s r i n g i d:

1/ Kirjanduslik-ajakirjanduslik, 2/ raamatukogunduse, arhiivinduse ja
bibliograafia, 3/ usuasjade, 4/ kooli järelvalve, 5/ ülikooli õppejõudude,
6/ keskkooliõpetajate, 7/ algkooliõpetajate, 8/ kutsekooliõpetajate, 9/ va-
baharidustöö, 10/ ühiskondliku hoolekande, 11/ naistegevuse, 12/ arstitead-
laste, 13/ rohuteadlaste, 14/ ühistegeline, 15/ põllumajanduslik, 16/ kauban-
duse-tööstuse, 17/ inseneride, 18/ õigusteadlaste, 19/ loodusteadlaste,
20/ rahvateaduse, 21/ kodukaitse, 22/ hõimutöö ja välisühimude, 23/ üli-
õpilaste, 24/ alkoholismivastase võitluse, 25/ spordi.

K o n t s e r d i d:

25.VI. Soome kontsert või eesti muusikalavastus, 26.VI. eesti süm-
fooniakontsert, 27.VI ungari kontsert, 28.VI eesti ülemaaline mees-
laulupäev.

E k s k u r s i o o n i d:

A. Lühemad: 1/ Kadriorg, Piritä, Kose, 2/ Kella-Joa ja Rannamõisa, 3/ Muud
kohad Tallinna ümbruses.

B. Pikemad: 1/ Tallinn-Tartu-Petseri, 2/ Tallinn-Tartu-Tartu ümbrus,
3/ Tallinn-Narva-Narva-Jõesuu, 4/ Tallinn-Pärnu, 5/ Kohtla tööstus ja
mererannik, 6/ Põllumajandus Viljandimaal ja Viljandi.

Ms 4711/143

Ms 4711/144

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADEMIA
KÖNYVTÁRA

V SOOME-UGRI KULTUURKONGRESSI BEIARVE.

T u l u d

1. Toetus Kultuurkapitalilt	kr. 30.000.-
2. Kongressi liikmemaks	" 1.500.-
3. Muud toetused	" 500.-

Kokku: kr. 32.000.-

K u l u d

1. Palgad	kr. 4.500.-
2. Trükitööd	" 6.000.-
3. Ruumid: koosolekuilmad ja ettekanded	" 1.500.-
4. Vastuvõtmine	" 3.500.-
5. Kortserid kongressi liik- metele	" 2.000.-
6. Nõitused	" 3.000.-
7. Kontserdid ja etendused	" 3.000.-
8. Harrastusringid	" 3.000.-
9. Kantsleikulud	" 1.500.-
10. Ekskursioonid	" 1.500.-
11. Mitmesugused kulud	" 2.500.-

Kokku: kr. 32.000.-

V

SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi ☞ Finnugor Közművelődési Kongresszus
Tallinn 26.—28. VI 36

TALLINN, 16. juuni 1936. a.
Lai 1, telefon 437-74

1195.

Raun, ^{Alo} (ent fõbristatõpi) HILJE

Kõrgesti austatud Härra Professor,

saatsin Teile täna Peatoimkonna korraldusel telegrammi. Hiljem
saabus Teie kiri. Väga kahju, et Härra minister ei tule!

Täna täpsete nimestikkude eest.

Täna saatsin Teile varem õhuposti kirja, milles palusin puhk-
pilli noote (kõik hääled) - - paar populaarsemat ungari marssi ja paar
muud tüüpilist ungari helitööd, et kaitseministeeriumi orkester neid
kongressi ajal saaks kasutada. Noodid saadetakse pärast tarvitamist
hoolsasti tagasi. Orkester annaks terve hõimukontserdi, kuid pole hõi-
mumuusikat.

Pikemaid ekskursioone ei saa küll 29. VI. hommikuni läbi teha,
seepärast tuleb ungarlasil neist loobuda.

Härra Professor on haruldaselt aktiivne, pidades koguni 3 ette-
kannet harrastusringides. Küsitav aga, kas see ajaliselt teostatav on.
Konograafia - ettekande tarvis oleks mõelda võtta kaasa epidiaskoobi-
ga (globoskoobiga) näidatavaid pilte - raamatuid, sest ei tea, kas Teie
diapositiivid täpselt vastavad siinsele aparaadile.

Palun veel igaks juhuks nimekirja 66 - 67 isiku kohta Tallinna
linna vastuvõtul. See küll peaaegu on ungarlaste üldarv!

ms 477/145

am h7m/MS II

V

SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi ☞ Finnugor Közművelődési Kongresszus
Tallinn 26.—28. VI 36

TALLINN, ...
Lai 1, telefon 437-74

Loodame siis, et kõik läheb hästi ja et I B U Sz ka reisi ma-
jandusliku külje korraldamise eest on hoolitsenud, nii et me ungar-
laste osamaksu ~~summa~~ loodetavasti aegsasti kätte saame.

Suurima lugupidamisega

A. Rann

V Soome-Ugri Kultuurkongressi Pea-
toimkonna sekretär.

V

SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi ☛ Finnugor Közművelődési Kongresszus
Tallinn 26.—28. VI 36

TALLINN, ...16. juunil 1936.
Lai 1, telefon 437-74

1182.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ms 47M/146

Kõrgesti austatud Härra Professor!

Ootame Hr. Min. Höman'i kohta lähemaid teateid.
Meie Kaitseministeeriumi puhkpilli orkestrile jul-
geme paluda nii kiiresti kui võimalik saata paar
ungari populaarsema marsi (Rákóczi marss on olemas)
ja muu paari tüüpilise läbilõõnud ungari helitöö
noodid.

Suurima austusega

A. Rau

V Soome-Ugri Kultuurkongressi

Peatoimkonna sekretär.

lis 47M/147

5

professor csekey erzsebet

pakart 4 szegeed =

KÖNYV-
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Vezeték szám: _____

844

~~KARLO GZETLA~~

Felvette: **Junius 16.**

Továbbította:

vezetéken   hó és nap   óra, perc

A távirat
osztálva

felvevő hivatal

névtári szám

Hivatalos megjegyzések

cde tallinn 55 13 1218= funk tallinn bln =

bitte nachricht ob exzellenz homan kommt = raun +

Kongressbüro Lai 1 Tallian
Minister kommt nicht Csekey

V Soome-Ugri
Kultuurkongress
Tallinn, Lai 1

nr. 1439.

Tallinnas, 8. juulil 1936.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Ms 4711/148

Kõrgesti austatud Härra Professor!

Loodetavasti olete hea tervise juures koju tagasi jõudnud ning parajasti puhkate reisiväsimumest.

Tänades Teid ülilahke kaasabi eest kongressi korraldamisel ja kalli mälestuse eest palun mind vabandada, et juba jälle Teid pean tülitama kongressi asjus. Kongressi sekretariaati nimelt väga huvitab Teie ettekanne kirjanduslikus ringis Franz Liszt'i ikonograafia üle ning paluksime Teie käsikirja. Samuti palub hõimuring teada, kas soovite oma käsikirja Soome ja Eesti hümni algupärast neile jätta trükitavaks.

Hr. dir. Ney teatas, et soovite eesti lehti 29.VI - 4. VII kahes eksemplaris. Arusaamatuse tõttu saadeti Teile eile ainult üks eksemplar välja, täna järgneb teine.

Paludes Härra Professorit võtta vastu kongressi toimekonna austavamad tervitused jään

suurima lugupidamisega

A. Rau

V
SOOME-UGRI KULTUURKONGRESS

Suomalais-Ugrilainen Kulttuurikongressi — Finnugor Közművelődési Kongresszus
Tallinn 26.—28. VI 36

Nr. 1539.

TALLINN, 12. augustil. 1936.
Lai 1, telefon 437-74

MACZAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kõrgesti austatud

Härra Professor,

641 / 1936 m
täna Teid lahkesti kirja eest 29.VII.s.a. Kongressi eesti peatoimkond loodab, et Ungari Toimkond VI Soome-Ugri Kultuurkongressi 1941. aastal märksa paremini suudab korraldada, kui see meil õnnestus.

Edasi täna saadetud käsikirjade eest. "Ungarische Einflüsse auf die estnischen und finnischen Nationalhymnen" läheb tervikus trükki, kuna "Franz Liszts Ikonographie"-st otsustati trükki anda ainult sissejuhatav osa masinakirjas. 31 pilti me ei saa avaldada, seega mitte ka teksti, mis kahtlemata väga kujukalt kommenteerib pilte. Korrektuurid saadan Teie poolt märgitud aadressil.

Teie küsimustele on mul au vastata järgmist. Hr. Krauselt sain 1533.32 Ekr. Sellest kulus ära 743.09 Ekr.; jäi järele 790.23 Ekr., millise summa hr. Szöllössy soovil maksin Eesti Reisibüroole IBUSZ-e arvele. Nii suur ülejääk tuli sellest, et erakorterid oli võimalik anda peaaegu eranditult tasuta. Arakirja minu aruande-kirjast IBUSZ-le saatsin juba varem dr. Virány'le viimase soovil.

Riigivanema 26. VI. õhtusöögi osavõtjate nimestik on koostatud hr. Riigivanema kantseleis.

Tänades Härra Professorit suure aktiivsuse eest, mis aitas meid kongressi tarvilikult ette valmistada ning soovides meeldivat suvitamist,

jään suurima lugupidamisega

Alo Raun

Tartus, 12. X. 1936.

Kõrgesti austatud Härra Professor,

täna Teid lahke ning austava kaardi eest.

Tere referaadis "Franz Liszts Sko-nographie" oli teepoolist üks rida vahele jäänud. See pandi aga õieti vahele, nii et Härra Professori lahket rekonstruktsiooni ei olnud vaja kasutada.

Käsitöid saadan meeleldi sagasi, nüpea kui need on trükitud. Praegu on algus juba trükitud ja viimased trükiload tuleb anda 20. X. rest pärast seda tähtsava kohe kavatsetakse esitada kongressi aruanne härra Riigi-vanemale. Tennu-Ugri T B tuleb 464 lehekülge suur ning on seepärast pea-aegu läbini petit-kirjas. Iga autor saab 30 äratrüki oma ettekandest. 20. okt. päeva ka lõpeb minu amet kongressi sekretäriks.

Ms 4711/150

MAASTAR
TIDOMLANNOS AKADEMI
KÕNIVLIRK

2591 2 11
Sel puhul lubage Teie, Käima Professor,
täna. Koige lahke kaasabi eest
eriti kongressi harrastusringide ette-
valmistamise, kuid ka muul alal.
Minul oli oma ametis head taht
ja hoolust, kuid vähe kogemusi,
sellepärast osutus Teie kaasabi
eriti hinnatavaks.

Loovim Teie täielikku edu koiges
ja jään muuima lüüridamusega

A. Rauu.

USA
1974 mg

Tartus, 7. IX. 1937.

Kõrgesti austatud Härra Professor,

Tänan Teid lahke kaardi eest. Lile
panu posti kaks äratuvki minu arvu-
tusest ning olen rõõmus, et Teile seda-
rüü mingit teenet saan osutada.

Kultuurtoimkondade nõupidamisel
sõidab eestist kuuldavasti dr. Veiderma
ja arvatavasti veel keegi Fennos-Ugrica juha-
tuse liige. Ka prof. Margiste on sel ajal
Budapestis. Mul pole praegu võimalik sõita.
Kui Soome-Ugri Kongressi heaks korraldamine
tahaksin küll kaasa ardata!

Dr. Faxekest nägin viimati kevadel. So-
detavasti tema käsi käib hästi.

Teie Teie teeristuseks valmis, jään
suurema lugupidamisega
A. Rann.